

D112 1979

1979, 25. červen, Praha. - Odpověď na dopis předsedy amerického občanského výboru Helsinki Watch¹ Roberta L. Bernsteina o pravidelné spolupráci.

Milý pane Roberte L. Bernsteine,

s opravdovým potěšením jsme přijali Vaše informace o zřízení a cílech občanské skupiny Helsinki Watch ze Spojených států a vítáme Váš návrh pravidelné spolupráce.² Naprosto s Vámi souhlasíme v tom, že „individuální práva jsou příliš důležitá, než abychom je ponechali v péči samotných vlád“. Jsme přesvědčeni, že taková mezinárodní spolupráce nevládních organizací a občanských skupin, které sledují plnění, eventuálně porušování jak helsinského Závěrečného aktu, tak obou mezinárodních paktů o lidských právech, je ve všech signatářských zemích nezbytná. Za krajně významnou považujeme paralelní aktivitu tohoto druhu v zemích s různými politickými systémy a rozdílnou společenskou strukturou.

Naše situace je značně odlišná od Vaší, jak to jistě chápete. Víme, že prezident Spojených států uvítal vytvoření Vaší občanské skupiny, a z Vašeho memoranda jsme se dozvěděli o významné materiální podpoře Vaší činnosti. Naproti tomu jsme my nedosáhli žádné jiné oficiální odpovědi na svou činnost než policejní. V současné chvíli bylo zatčeno deset signatářů Charty 77, mezi nimi dva aktivní mluvčí – dr. Václav Benda a Jiří Dienstbier – a jeden bývalý mluvčí – Václav Havel – právě proto, že sledovali a veřejně informovali o porušování vlastních československých zákonů.

Jsme nicméně přesvědčeni, že činnost různých nezávislých občanských skupin, informujících o porušování lidských a občanských práv, mezinárodních paktů, jakož i Závěrečného aktu z Helsinek, je užitečná nejenom pro příslušné země samotné, ale právě pro mezinárodní soulad, bezpečnost a mír.

Proto jsme připraveni spolupracovat s Vaší občanskou skupinou, ev. výborem, stejně tak jako se všemi jinými občanskými skupinami v zemích, které úmluvu podepsaly. V dohledné době Vám pošleme své návrhy o tom, jak spolupracovat.

Upřímně Vaši

dr. Jiří Hájek, Zdena Tominová, dr. Ladislav Hejdánek mluvčí Charty 77

- Informace o Chartě, roč. 2 (1979), č. 11, s. 2-3.

¹ *Helsinki Watch, první občanský výbor pro sledování plnění závěrů helsinské konference a monitorování politicky motivovaného porušování lidských práv, byl zorganizován roku 1978 v New Yorku jako reakce na perzekuci občanů v SSSR a v Československu a ustaven roku 1979. Zakládajícím předsedou se stal Robert L. Bernstein. Spolu s místopředsedou Orvillem H. Schellem zaslal 21. srpna 1979 mluvčímu Charty 77 J. Hájkovi telegram, v němž vyjádřil solidaritu s 10 obviněnými aktivisty Charty 77. In: Informace o Chartě 77, roč. 2 (1979), č. 12, s. 1. Postupně se aktivity Helsinki Watch rozrostly do všech 35 zemí, které signovaly v roce 1975 Závěrečný akt helsinské konference. Československý helsinský výbor byl založen roku 1988, jeho předsedou se stal Jiří Hájek.*

2 *Předseda amerického občanského výboru Helsinki Watch Robert L. Bernstein a místopředseda Orville*

H. Schell zaslali 27. dubna 1979 mluvčímu Charty 77

L. Hejdánkovi dopis, v němž informují o ustavení této občanské skupiny v USA. V dopise se mj. praví: „... Organizovali jsme svou skupinu do značné míry naplnění uznáním pro činnost skvělých mužů a žen, kteří jako první zorganizovali takovou skupinu v Moskvě roku 1976, a k těm, kteří v této práci pokračují v každém ze signatářských států tím, že trvají na dodržování úmluv. Ve víře, že helsinské zásady, podle nichž mezinárodní harmonie a bezpečnost jsou úzce spojeny s garantováním základních lidských práv, zamýšlíme sledovat plnění Závěrečného aktu jak ve Spojených státech, tak – ve spolupráci s jinými občanskými skupinami – v ostatních zemích, jež úmluvy podepsaly. V souladu s tímto cílem je naše naděje, že bude možná pravidelná spolupráce s takovými skupinami jak z východní, tak ze západní Evropy... V budoucnosti zůstaneme s Vámi v kontaktu a rádi bychom dostali Vaše návrhy, jak bychom co nejplodněji mohli v díle pokračovat. I když situace lidských práv v našich dvou zemích je velmi odlišná, žádná země nemá čistý štít, a my chceme sdílet všeobecnou odpovědnost jako občané států, které podepsaly Helsinky, abychom referovali o porušování Závěrečného aktu a abychom působili k jeho nápravě. Vaše doporučení budou pro nás cenná a doufáme, že napříště budeme moci spolu být v pravidelném spojení.“ Tamtéž, s. 1.